

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Deák Ferencz-ut. 12. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés

B-lyegtelen levelet nem fogadunk el.
Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Ez-yes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Melléklapja: „GÖMÖR-KISHONT T. E. VÁRMEGYE HIVATALOS ÉRTESETŐJE.”

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Ujváros-utca 8. szám alatt (Tóthy-féle házban)
R. Vozáry Gyula tanárnál. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetés, nyiltér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata 6 kr.
Bé. yerdíj minden beiktatás után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala Rimaszombat Ujváros utca Tóthy-féle házban, nem különben minden hazai pósthivatal. Az előfizetés legezelszerűbben posta-utalvány u. ján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Vendégforgalmunk.

Kik a Rima, Sajó, Murány és Garam völgyeit ezelőtt félszázaddal, vagy csak ezelőtt két évtizeddel is ösmerték, elragadtatással beszélnek arról az élénk ipari életéről, mely e helyeket akkor élénkítette. Hámor hámort, vasgyár vasgyárt ért s a hol a vaskalapács zaja megszűnt, ott kisebb-nagyobb papirosgyár virágozott. Valamennyi jó keresetet nyújtott a munkásnak, a tulajdonos befektetett tőkéje dusan kamatozott s a vagyonszerzés és ezzel járó műveltség magas fokára juttatta az oly vidéket is, melynek sovány földje különben alig fizette meg a gazdáknak ráfordított munkáját.

Földbirtokos osztályunk helyesen fogta föl saját érdekét, midőn ügyes vállalkozásával megelőzte a mai kort s vagyoni erejét ezen az uton is növelte, míg városaink takarékos és szorgalmas polgársága a kis iparnak nem egy ágát országos hírűvé fokozta.

Azonban a czéhrendszer-szabta korlátoknak fokozatos megszűnése, a vasuti könnyebb közlekedés s az iparszabadság alapján megingatta az iparüzés és többi keresetforrás eddigi módjait.

A kisipar városainkból — mondhatni — kipusztult s kisebb gyáraink is kénytelenek lőnek működésüket egymás után megszüntetni. Részbeli kárpótlást nyerünk ugyan a rimamurány-salgótarjánai, az első magyar papírgyári, a Kúhinka-féle üvegyári részvénytársaságok alkotta vashegyi, líkéri, nagyszlabosi, újantálvölgyi, párjukat ritkító, ugy szintén az Andrassy és Heinzelman-féle megnagyobbított gyári telepeken. Termelésük, forgalmuk százszorosan mulja felül az előbbi évtizedek termelését, forgalmát s tette vármegyénket a legiparosabb megyévé. A nem vélt gyors átmenet azonban nagy áldozatot követelt s egész

tájékok népe nyög eme változások nyomasztó terhe és következményei alatt.

Sokat segíthetne rajtuk új gyárak alapítása, habár a hozzá megkívántató nagy tőke és nélkülözhetetlen technikai ismerethiánya miatt sok akadályba ütközik a megvalósítás. Agyagiparunk gyermekkorát éli, bár hozzá a világ legjobb agyaga áll rendelkezésünkre; a szövőiparról nem is szólhatunk, pedig ennek czikkeiért negyedfélszáz milliónk megyen külföldi gyárosok zsebébe. — Rozsnyó, Jolsva, Rimaszombat régen híres takácsműhelyeiből kipusztult a szövőszék.

De míg ezen a téren is alkotó embereink születnének, kinálkozik egy iparág, melyhez minden természetadta eszközünk megvan, a mely kisebb tőkével is fölvirágoztható s a melynek kedvező hatását egész vármegyénk megérezheti. Ez a vendégipar. Ezrekre megy már azon idegenek száma, kik dobsinai jégbarlangunkat évenként meglátogatják. Az agtelekinek mult nyáron befejezett áttörése és hozzáférhetővé tétele ezt a számot csak szaporítani fogja. Ajnácskő, Várgede, Rozsnyó mindig keresett fürdőinek száma ujabban a nagy jövőnek eléje néző eszível gyarapodott. Vereskő, Dobsina nyaraló telepei, levegő, víz és környék tekintetében vetekednek a Szepesség leglátogatottabb helyeivel s ujabban Nagy-Rőcze is erősen érvényesül.

Mindezen helyeken azonban — nem számítva a dobsinai jégbarlangot — kevés kényelmet találni s valamennyi oly kisszerű, hogy számosabb jelentkezőt elhelyezni nem tudnának.

Itt az ideje, hogy e téren is mozogjunk s tegyük meg mindazt az előkészületet, mely természeti kincseink értékesítésére okvetetlenül szükségesnek mutatkozik, mint azt a rozsnyói fürdő új birtokosai már is megkezdték. Nem Tátrafüreddel való versengést értünk ugyan, de oly

telepek előállítására, mint a melyenek a látogatott Feketehegy, Stoósz, Virágvölgy, Tátraháza, Matlárok, Thurzófürdő, Grébpark stb. sokkal alkalmasabb pontjain vannak. Csak lássunk hozzá.

Első feladat mostani fürdőinkben s nyári tartózkodó telepeinknél elegendő számú és olcsó szobákról gondoskodni.

Az olcsóság főszempontjának érvényesülnie kell már az építés tervezeténél is. A masszív kőház épenséggel nem felel meg ennek a czélnek, mert sok befektetést kíván, s annak kamata fölcsigázott ár mellett nincs biztosítva a nálunk egy hónapnál hosszabb időre ritkán terjedő fürdőivad mellett. Ezt különben a vendég nem is követeli. Hiszen ugy is leginkább csak éjjel veszi hasznát a szobának s megelégszik egyszerű svajeci stülű építménnyel, mely felényi befektetés mellett sokkal olcsóbban adható ki s mégis jövedelmezőbb. Hogy többet ne említsünk, Feketehegyen a Cornides-féle szobák 40 krba kerülnek naponként. Ilyenek a többi kisebb szepességi nyaraló helyen is kaphatók s valósággal állithatjuk, hogy ez az olcsóság az oka legnagyobb részben a szepességi vendégipar óriási föllandulásának.

Azért nem kisebb fontosságú dolog, hogy fürdőink és nyaraló telepeink hagyjanak fel a fogadószerű felszámítással és árakkal. Egy-két napi tartózkodásnál még megjárja az a la carte-felszámolás, de mikor egy-egy fürdönket még csak kedveltetni akarjuk, mikor annak közönségét ugyszólván még meg kell teremteni, akkor teljesen hibásnak mondható az az eljárás, a mely szerint mindent külön-külön számitanak fel, még talán a gyújtófácskát is. A számitó vendég az ilyen helyet kerüli, a gyér vendég pedig bizony nem hajt hasznót. Jobb a sűrű garas, mint a ritka forint. Fürdőink s nyaraló-telepeink tulajdonosai tehát csak ugy számithatnak számos s

T Á R C Z A.**A bejei ref. egyház multjából.**

(Különösen a 16-ik és 17-ik század.)

Tekintetes Szerkesztő ur! Sorsom intező istene ugy akarta, hogy 1878-ban bejei pappá legyek. Ily minőségben többször megfordultam a hírneves Szentmiklóssy család szíves vendéglátó asztalánál, hol szerencsés lehettem élvezni azt a tanulságosan mulattató szellemes társalgást, mely a napi politikai események tarka volta mellett, az irodalom, művészet, történet, klasszikus írók s sok más tudományágak és események felidézése és megkritizálására is kiterjedt. Itt lakott a magas koru, de még mindig eleven és realis gondolkodó Szentmiklóssy Viktor. Folyvást körében élt rokona a deris kedélyű Szentmiklóssy József. Gyakori vendége volt a tudós Dapsy Pál. Ha e három férfura, szellemes ötleteire, tudományos vitáira, s azoknak értékök, becsök és sulyokra visszagondolok, igazán a hódoló tisztelőnek és kiváló nagyrabecsülésnek érzelme kél az én lelkemben s áldva emlékszem rájuk. Be kell őszintén vallanom, sokat, nagyon sokat tanultam én e három derék öreg urtól. Ha különösen bejei egyházunkra vonatkozó adat vagy esemény eespeent le ajkáról, azt siettem papírra vagy emlékezetem táblájára feljegyezni, s egyszersmind gondosan utánnézni, ha valjon az idézett események megfelelnek-e a valóságnak, hű mássai-e a hivatalos protokolláris bejegyzéseknek vagy okiratoknak. Különösen Dapsy Pál bámulatos pontossággal ezitált. Ritka eset volt, ha csak évszámot is tévesztett. A három jó öreg ur gyors egymásutánban — egy év alatt — sirba szállt, engemet is más helyre rendelt végzetem. Most már csak kedves emléke él lelkemben az akkori időnek, de a melyet azért oly gyakran fel-fel ujít, s eleven képen varázsol lelkem elé akkori igénytelen jegyzetecském, mely nekem annyit tanulságosan kellemes órát szerez ma is. E jegyzet nyomán, hiteles kutfök utánnézése s idézése mellett, bátorkodom a bejei egyház multjából, reflektálva a hitújítási mozgalmakra is, a helyi viszonyoknak megfelelőleg egyet-mást felsorolni. Lehet, hogy illetékes kezek méltónak találják egyik-másik adatomat a nagy keretbe való beillesztésre; de ha nem, az a tudat vezérel, hogy bejei ref. egyházunknak, s esetleg az egyháztörténete megírójának, teszek mégis néminemű szolgálatot. Tisztelettel kérem azért tek. Szerkesztő urat, méltóztassék e rövidke „vázlat”-nak becses lapjában helyet engedni.

A szöveganyag Beje első birtokosának Benét említi; kinek IV. Béla király, a tatárok előli menekülés al-

kalmával tett hű szolgálataiért ezen helyet adományozá. Ez a tulajdonos nevérol Bene-ének neveztetett, ezen elnevezésből később az itteni telepítvény „Beje” helyneve alakult.

Bene utódai, mint Beje földbirtokosai közül: 1360. évben Bertalan; 1390-ben János; 1420—30. évben ennek fia Tamás — mint gömőri alispán említetnek, a kiirt időkben kelt oklevelekben (Putnoki oklevél). A 15-ik század végén Béy László Kerepeczi Margit férje van nevezve a Donch család okleveleiben. Ennek fia Béy András 1549-ik évben (Istváni szerint) Basó Mátyással együtt védte Murányvárát, hol elfogattot s lenyakaztatott. Testvére Béy Klára Perpes Györgyné 1514-ik évben a bejei jobbagyoknak legeltetési s fajzasi szabadságot ad a tereztenei pusztában (Bey Klára testamentoma. Csemiczki Pál urnál).

Bey András halálával a Bey család fiágának magva szakadt, a birtokba a noág Bey Klára utódai léptek. — Ezek közül mint Perpes Katától leszármazott örökösök Rédei Pál, István, Péter, János, Viczmándi Kristóf Miklós, Pál, András 1609-ik évben a bejei birtokra királyi adományt nyertek. De még az imént kiirt század utólján, mint az említettek jogutódai a Szathmári Királyi, Zsemiczki, Gőrgői családok — elődei a jelenlegi földbirtokosoknak — jönnek elő (Szathmári Királyi családok oklevelei).

A Bejével szomszédos, azzal minden tekintetben s így egyháziilag is szorosan összekötött „Zsór” községnek régi s őb birtokosa a zsóri (szentlékalfalvi vagy oldalfalvi) család volt. Ezen családból feteemlitendők a 16-ik század elején Zsóri János, ennek fia Zsóri Péter (félesége Tárcsai Zsófia); Zsóri Pál (neje Putnoki Zsófia); Zsóri Tamás, Zsóry Sára mint Jánoki Gáspárné, kinek utódai: Jánoki Ilona, Szathmári-Király Miklósnétól, a Szathmári-Király; Jánoki Susánna, Tornallyai Zsigmondné után a Tornallyai családok lőnek, a nevezett községeknek — valamint Oldalfalának is ujabkori földbirtokosai. (Szathmári-Király család oklevelei.)

Bejében és vidékén a hitújítási (reformatio) mozgalmak kezdete 1530-ik évre tehető, akkorra, midőn Bebek Imre fehérvári nős Praepost, Dévay Mátyással Gömörben megjelent. Dévay mint Kassa vidékén, ugy Gömörben is buzgó terjesztője volt a reformatiónak. Ezen század közepén, ezen vidék földbirtokosai, — mint egész Gömör-megyében — mindnyájan a reformatói hívei valának. — Azonban míg a Gömör felső területén lévő községek Luther hitelvei szerint — a Pentapolitána Confessiót elfogadva — igyekeztek szervezkedni; addig Gömör alsó-

részein a magyarajku lakosok közt a Kálvin tanai emelkedtek tulsulyra. A két újítási irány Beje vidékén találkoztott. A 16-ik század utólján a murány-esetnekvölgyi egyházak társulatilag csatlakoztak az 1580-ik évben Frid Cziprián murányvári lelkész által alkotott egyházigazgatási szabályokhoz (articuli murányiensis), melyek Mascho Menyhért murányi várkapitány által megerősítve kihirdettettek. Majd az egyházak azok elfogadására felhívtak. Ezen század folytán ezen egyházi szabályokat a felső vidéki egyházak s azok lelkészei elfogadták. De mint — az ugynevezett — Protokolum Rimanorianumból látható, ezen szabályokat a magyarajku egyházak és papjai nem irták alá s nem fogadták el; sőt mint a Borsod s Gömör ekkor még egyesült senioratus egyházlátogatási jegyzőkönyvéből látható, 1596-ik évben Tornallyán Szegedi Balázs, Sajó-Gömörön Dóki Illés prédikátorok a Helvetika Confessió szerint hirdették az igét. Beje, mint a helyi körülményekből feltűnik, ezen időben Gömörhöz mint leányegyház tartozott.

Az 1600—1602. évbni török, — majd 1604 és 1605. évi Bástá németjei által tett pusztítások miatt a bejei egyház elpusztult, megsemmisült. Es bár 1608. Nagytályai Tamás kazai pap; 1613-ik évben Bódvai Lőrincz, Gelei Gáspár a borsodi s gömőri reformált egyházakat megvizsgálták, ezen vidéki egyházak a látogatásból kimaradtak.

Beje az 1616-ik évben már — mint Sajó-Gömör — a Luthert követő egyházak közt foglal helyet. Ezen évi október 4-én Csetneken tartott egyházi gyűlésen Claudopolitánus (Kolosvári) Mihály bejei magyar pap (Pástor hungarus Behiensis) kéri a társulat tagjai közé felvételét, igérvén az egyházszabályai, hitczikkei szerinti hivatalos eljárását. (Protoceulum Stroterianum p. 71.)

1618. évi április 24-én Blási Péter a bejei papságba kebeleztetik (protok. Strot. p. 80.)

(Vége következik.)

A szerelem hatalma.

Elbeszélés.

V.

Az ősz a vele járó számtalan örömmel is elérkezett. Langyos szellők susognak a gyümölcseiktől megfosztott fák sarguláskan induló lombjai között, pajzánuul csapdosván a sétálók arczát s ide-oda hajtják, himbálják a sétáló hölgyek frizurájából kiszabadult egy-egy pajkos hajfűrtjét.

azért haszonhajtó látogatottságra, ha, mint Helyt-országba az u. n. pensió-árakat hoznak be. Ezeknél a teljes ellátás napi, heti s havi tartózkodás szerint számíttatván, a számító vendég — s ki ne lenne az? — előre nyer tájékoztatást a költség felől, míg másfelől a fürdő bérlője nem kényszerül a vendég számára 15-félet készíteni, minék sokszor felét sem értékesítheti, hanem maga szabja meg a tömeges, egyforma s azért annál olcsóbb ellátás minőségét.

Ily eljárás és rendszer mellett egyiránt boldogul vendég és vendéglős s virágzásnak indul a vendégipar, mely százszázalékos hoz forgalomba s egészen elhanyagolt, ismeretlen tájékat is képes virágzáshoz juttatni.

Tőlünk függ, hogy százbérezü megyénkben látogatott tartózkodó helyeket állítsunk elő, jobban mondva a meglevőket célszerű intézkedések által kedveltesítsük meg s népünket a vendégipar áldásos gyümölcseiben részesítsük. Okuljunk az élelmes szepesiek példáján s a mint azt Rozsnyó, Dobsina teszik, tegyük meg jókor a jövő időszakra szükséges előkészületeket.

Tourista.

Szemle.

No csak keserves kilátásunk van a „rózsás“-nak nevezetű szokott jövőre. Tokaj, Miskolc, Hegyalja phylloxera-zár alatt kinlódnak, a minék alapos következményeit máris kezdjük érezni. Most dalolhatna csak igazán a költő, hogy „száraz kút a gégem csapja:“ a közönséges vinkó literjének ára máris négy hatosra szökött! Boldog világ ez! Másutt a vízárak, nálunk meg a borárak emelkednek! Az az igazi csatakiállítás aztán, mikor végigharsan ezer meg ezer szomjas ember sohajtása a hegyek alatt: emberek, mit fogunk inni?

Vegetarianus barátaink ugyan nyomban kétszen vannak a sovány felettel, hogy: vizet... De mikor viz sines! négy hónap óta a kassai vak báró is csak álmában látott esőt: mi meg már — ha a Falb rémitgetéseit nem olvassuk, szinte készek volnánk el is felejtetni, hogy eső is van a világon. Ha soká így tart, akkor a tiszta baba vetésről majd egeret aratunk s asszú bor helyett asszú homokot szüretelünk.

* * *

Szabadalmas Rimaszombat városa erre volt tekintettel valószínűleg, mikor szegény háza lakói között koplalási pályázatokat hirdetett. Nem is gondolná az ember, mennyi fiók Succé akad itt, a honnan hajdanában a világhírű fehér cipők kikerültek! A pályázatok hírére valóságos koplalási düh ütött ki a városban. Volt olyan, a kibe egy álló hétig erővel se lehetett egy harapás ételt beeszmöszölni. A pályázat tehát elég eredményes volt. De hol van a pályadíj?

Epen kapóra jött egy öt forintos, a mit a haj-

A budai szőlőhegyekről, — hol vigan foly a szüret — egész a sétalók föléig hat a szüretelők vig danájából egy-egy tört accord, melyet az esti szellő hoz át lenge szárnyain. Az utczákon nagy dühöggel haladó hordókkal megrakott szekerek mutatják, hogy a szőlőge-rezd bususan fizet a farságos munkáért nemes nedvével.

Az utczákon, téreken és korzókon hullámszik a sétalók tömege, s a fekete frakkok és fényes ezilinderek erdejéből, melyet egy-egy tiszteletet gerjesztő papi-talár és dallás katonatiszti egyenruha tarkít — szembetűnőleg, mint megannyi fehér lilium emelkednek ki a szebbnél szebb világos női toilettek.

A sétalók seregében látjuk Emilt is, ki szokott sétáját téve halad a sétalók tömkelegében. Látszik, hogy a közte és a báró közt lefolyt kínos jelenet mély nyomot hagyott hátra kedélyén.

Mivel pedig az idő rendkívül enyhe és a lég tiszta és balzsamos volt, Emil elhatározá, hogy sétáját meghosszabbítja s néptelenebb utczákon keresvén — a külváros felé irányítá lépteit.

E városrész nemesak Európa nagyobb városaiban, de nálunk is a proletarizmus fészke, hol a társadalom páriái tengetik nyomoruságos életüket: szegénységben pillantván meg a napvilágot, s nyomor, kín és eleséggedésben hagyván el azt...

Emil épp ily lakókat magában rejtő ház előtt akart elhaladni, midőn mérges hangok üték meg fülét. Önkénytelenül befordult a házba, hogy a láma okát megtudja.

A szemes házmester el is mondta kézséggel, hogy a ház ura egy 6 gyermekkel özvegyet az évnegyed közepén kirakat, mert a házbért el se nem fizette.

— Szegény özvegy! pedig mindig pontosan fizetett — téve hozzá a furtangos ezerberus, ki korántsem volt oly jószívű, mint szavaiból kitűnt, — de 4 hét óta beteg, azért nem tud fizetni. Oh kérem, a mi méltóságos házi-urunk nagyon kegyetlen; engem...

— Kinek hívják házi urát? — szakítá félbe a beszédes házmestert Emil.

— Herlitz grófnak, — instálom.

Emil nemes arezát a harag pirja borítá el. — Tehát a nemes gróf, ki lövősenyekre, színházakra ezeket fecsér el, gondolá; ki merő nagyuri szeszélyből teli marokkal szórja az aranyakat s egy színészno kegyeiért egy vagyont áldoz —: aza nemes ur kirakat egy szegény, beteg özvegyet a tél küszöbén, mert nem fizeti a csekély 40 frtnyi házbért; megfosztja hajlékától a szenvedő anyát, mert a házbért pontosan nem fizette, mivel azon gyermekei éhségének csillapítására kenyeret vett...

dani gazdája kegyelet jeléül babérlevélre szánt egy sokat siratott szomorú ravatalra. Így az öt forintból egy mégis babérba jutott, a mit talán meg is érdemel az olyan braovur koplaló, a ki egy álló hétig semmit sem eszik.

Hanem hogy jóllakott-e vele? Azt már nem tudom.

* * *

Hogy bor nincsen, az meg már épen kormány-intézkedést vont maga után. Nem nevezik ki a főispánunkat csak azért, nehogy annak öröme sokat találjunk elfogyasztani a drága nedűből. Mert ha decretum nincs, magnum áldomás se lehet!

Pedig a hogy észre veszem, e téren is nagyot fordult a világ. Hajdan alig lehetett egy-egy főispánnak valót fogni, most meg a sok kandidátus fogdossa az üres vármegyékét.

Én esinos expedienseket tudnék kieszelni a gordiusi esomó megoldására s azt hiszem, hogy némelyiket — tekintettel a brillians költségvetésre — a kormány maga is szívesen elfogadhatná.

Legjobb lenne bevárni a szüretnek végét; akkor ha kevés lesz a bor, hogy az installation se fogyjon — nevezzenek ki főispánunk bornemiszát; ha pedig nagy lesz a termés, sok a bor, nem kell félni a literatura bőséges gyakorlatától: nevezzék ki főispánna — — mind a husz kandidátust. Civis.

Aggodalmaink.

Figyelemmel kísérvén szép Rimavölgyünkön a kishonti ev. esperesség tisztviselő és papválasztó mozgalmait és az itt levő állapotokat, úgy találom, hogy itt a dolgok már csakugyan nem egészen állanak jól s azért aggodva gondolunk a jövőre, a mennyiben a magyarellenes párt erős, sőt legyőzhetően túlsúlyra kezd vergődni, míg a hazafias magyar párt napról-napra gyöngül.

A legközelebbi esperességi tisztújítás alkalmával a fő- és alesperesre beadott egyházi szavazatokkal okolom meg állításomat. Azok közül a magyar párt jelöltjeire, nevezetesen Glaufr Pál fő- és Liskay János alesperes jelöltre már csak 8—8, s Markovics Pálra és Bodiczky Mihályra, mint a másik párt jelöltjeire már is szintén 8—8 szavazat esett. E szerint csak a klenózi egyháznak, mely tudunkkal Glaufr és Liskaira szavazott, (a miért méltó elismerés illeti főképp annak öreg és tiszteletre méltó lelkészét) s a mely legtöbb lelket számlál, a mi döntő a mostani választásnál, köszönhetjük, ha kívánságunk teljesült t. i. hogy Glaufr és Liskay vehetik át a nagy jelentőségű, bár kicsiny esperesség kormányzását.

Glaufr Pál és Liskay János megválasztása igaz örömmel tölti el a czikkíró szívét, mert mindkettőjük önzetlen hazafiassága, jellemé elég biztosítékot nyújt nekünk arra, hogy az ő vezető munkásságuk mellett az esperesség hajója a kívánt révpártot megfogja találni.

Azonban nem fojthatjuk el némi aggodalmunkat a jövőre nézve. Pongyelok, Cserenesény, Szálnok, Ráho, Fűrész, Tiszolcz, Kraszkó eddig sem szavazott velünk. Nyustya pedig, mely eddig a miénk volt, már elfordult tőlünk szavazatával. Ez még 8 szavazat 8 ellenében, tehát az esperességnek fele. Még egy egyházat hódítsanak el az által, hogy valamelyikbe tót érzelmi vagy bár magyar, de gyöngé s erélytelen pap jut, a tót pártnak 9 szavazata leszen héttel szemben. Ez esetben alig lesz

Szegényen, gyalázat!

E gondolatokkal és megvetést kifejező areczal lépett Emil az udvarra, hogy a szegény asszonyt az őt fenyegető veszélytől megmentse.

Az udvar közepén 2 városi rendőr állott, kik hivatalos fenséges tudatában harsány hangon parancsolgattak 4 hordárnak, hogy: „mír hordják oly vigyázva azt a hómit, mír nem vetjük le azt a ringy-rongyot stb.“

Az udvar háttérben a gróf állott, ki az előtte térdelő, kezeit tördelve esdeklő asszonyt igyekezett elcsitítani, nem teheti, nem engedhet, mert hová lenné a házi-ur respektus, végre egyik lakó sem fizetne, pedig nekik is élniök kell és fizetni a sok adót.

Emil egyenesen a grófhöz lépett.

— Boesánat gróf ur — mondá — volna szíves nekem megmondani, hogy mennyivel tartozik e szegény asszony; én kifizetem tartozását.

A gróf meglepetéssel tekintett Emilre s őt felösmervén — lenéző pillantásokkal nézé végig.

— Mely jognál fogva egyeledik ön — mondá megvetéssel — privát ügyeimbe? Olyan egyenekkel különben, kik elég szemtelenek egy család szentélyébe tolakodni és annak nyugalma feldolmi, s elég nyomorultak jegyeiket völégényeiktől elesébitani — olyan selejtes, nemtelen emberekkel szóba sem állók.

Emil megérté e célzást. Találva érzé magát; megsértve a leggaládabb módon — ártatlanul. De, hogy válaszával utczai botránvt ne idézzen elő, sarkon fordult s a szegény asszonynak néhány bankjegyet nyújtva, ott hagyta a szivtelen gróft a faképnél.

Midőn a gróf kissé lecsillapodott, belátta, hogy a kellőnél többet mondott. Tudta, hogy szavaierért kérdőre fog vonatni. Emil pedig nagyon veszélyes ellenfél volt.

— — —

Két nap mulva a fővárosi lapok ujdonsági rovatában a következő hír volt olvasható:

„Tegnap délután a Zuglitzban társadalmi életünk két ösmert tagja H. gróf és K. dr. miniszteri hivatalnok közt pisztoly-párbaj ment végbe, mely könnyen végzetes következményü lehetett volna, ha K. dr. nemes szívének ezuttal is fényes bizonyítékát nem adja. Midőn H. gróf ugyanis, ki fegyverét a kellőnél néhány pillanattal előbb sűtötte el a nélkül, hogy talált volna — K. dr. ki tudvalevőleg épp oly hidegvérű, mint kitűnő ezéllővő — „nem akarok gyilkos lenni“ szavakkal eldobta a fegyvert. A felek kibékülve hagyták el a párbaj színhelyét.

hatalom, mely Pongyelok és Ráho „ragyogó csillagait“ eltüntesse s uralkodó helyzetéből kiszorítsa.

Ezér, érdekes az, a mi most Kokován történik. Irányozzuk oda egy kissé a kishonti hazafiak beesés figyelmét. Kokova eddig a miénk volt. Nem lehet tudni, az lesz-e ezután is. Itt ugyanis a Gáber Lajos halálával az ev. lelkészi állomás megüresedvén, papválasztáshoz készülnek. A választás mozgalmi erősen megindultak; a jelölés is megtörtént már szept. 28-dikán.

Hogy miért siettek ugy a jelöléssel, nem értjük. Hiszen a kokovai ev. egyház a lelkiekben rendesen és jól van ellátva. Különös, hogy nem vártak a jelöléssel legalább addig, míg Glaufr főesperes ment volna el Kokovára, a jelölő gyűlésre s Czéner leköszönt főesperes élvezte volna a jól megérdemelt nyugalmat annyi fáradság, mely a terhes főesperesi hivatallal jár, s annyi izgalom után!

De hát nem kutathatjuk a sietség okát. Elég az hozzá, hogy a jelölés már megtörtént s jelölték Banezik, Kuchta, Rohács, Svehla és Hoznek lelkészeket. Sajátságos, hogy Svehlát kivéve, mind vagy Kuchta a kokovai vagyonos egyházfelügyelő, a ki bizony nem nagyon buzog a hazafias eszmékért, vagy pedig Czéner főesperes rokona, embere vagy pártfogoltja. Nekünk azért nincs okunk a jelölésnek örülni, mert a jelöltek közt Kuchta nevet is látunk, de Pongyelok és Ráho „ragyogó csillagai“ talán teljes örömmel és megelégedve tekintenek és mosolyognak reá, de mi nem tudjuk ezek után, hogy Kokova ev. népe közt ki fogja majdan lelkesedéssel lobogtatni a magyar művelődés eszméjének zászlóját, s kic lesz ezután a kokovai — 9-ik szavazat!

Kedves atyafiak! Még nem késő! Nemesak a kokovai nemes egyház, hanem az egész kishonti esperesség érdeke kívánja, hogy Kokován hazafias érzelmi, erélyes lelkézt válasszanak!! Figyelő.

Törvényszéki esarnok.

Végtárgyalások.

Október 15-én, (szerdán.) — 1. Hivatali hatalommal való visszaéléssel vádolt Lecső Ferenc és társa. — 2. Gondatlanság által okozott emberölés vétségével vádolt Soltész József. — 3. Súlyos testi sértés büntetével vádolt ifj. Bódi János elleni végtárgyalások.

Október 16-án, (csütörtökön.) — 1. Sikksztás büntetével vádolt Szakal Károly és társa. — 2. Lopás büntetével vádolt Kiszely Mária. — 3. Sikksztás büntetével vádolt Ambrus Pál. — 4. Szándékos emberölés büntetével vádolt Jánosik János elleni végtárgyalások.

Október 22-én, (szerdán.) — 1. Gyilkosság büntetése kísérletével vádolt Paizs Pál. — 2. Okirat hamisítással vádolt Grünteld Márton. — 3. Súlyos testi sértés büntetével vádolt Tóth István és társai elleni végtárgyalások.

Október 23-án, (csütörtökön.) — 1. Súlyos testi sértés büntetével vádolt Alexa István és társai. — 2. Magánokirat hamisítás büntetével vádolt Csenk Gazda Sándor elleni végtárgyalások.

Helybeli hírek.

Fáy Gusztáv volt főispánunk hivatalos állásából bekövetkezett távozása felett a megyei közigazgatási bizottság, melynek tárgyalásait 14 éven át oly kiváló tapintattal vezette, folyó hó 13-iki ülésében az elnöklő alispán javaslatára őszinte sajnálatának és személye iránti tiszteletének kiváló érdemei elismerése mellett jegyzőkönyvileg kifejezést adott s ezen elhatározását vele búcsúiratban közölni határozta el. A búcsúirat Bornemisza László alispán vezetése alatt Kubinyi Aladár, Hevessy Bertalan és Okolicsányi Gáspár tagokból álló küldöttség fogja legközelebb a köztisztviselőben álló távozó főispánunk átnyújtani.

VI.

A fenti események óta, mely ugy a báróra, mint Szendikére megtették a kellő hatást — 6 hónap folyt le a végtelenség tengerébe.

Az egész város a szép Szendikén történt változásról beszél, melyet reménytelen szerelme feletti bänkódása idézett elő. Mindenki sajnálatlall emlékszik és részvétellel beszél a még mult évben vidor és viruló és most buskomor és hervadó Szendikéről.

Atyja mindent megtett ugyan bänkódása eloszlatása érdekében; nem kimélt módot, szorakoztatására utazott, estélyekre járt vele s maga is rendezett, — de mindhiába, mert ideáljával való egybékése ellen még mindig tiltakozott.

Egy napon Szendike és atyja közt heves szóhárc folyt le, minék következtében oly ideglázba esett, hogy az orvosok a legrosszabbtól vétek tarthatni, ha a mar nagyon előrehaladt szivbaj gyógyításával a veszőfélben lévő életerének uj táp nem adatik.

A rendíthetlen előítéletlől elfogult atya — még mindig hajlíthatlan maradt.

Midőn azonban Herlitz gróf is közbelépett, ki a párbaj óta Emil hálás barátja volt — és a bárót extrajagans előítéleteinek tarthatatlanságáról s Emil széplőten jelleméről — és ez ügyben kifogástalan, sőt nemes magaviseletéről meggyőződötté —: hajlott meg végre a logrendíthetlenebbnek látszó akarat is a szerelem hatalma előtt s Emilt vejenek elfogadni késznek nyilatkozott.

Szendikére e hír oly jótékonyan hatott, mint a nyári nap hevétől leforrázott virágra a permetező langyos eső — s jövő boldogságára gondolva ugy épült napról-napra, hogy néhány hó mulva az eljegyzés megtartható volt. Pár hónap mulva a város és vidék notabilitásainak részvétele és ovációi mellett az esküvő is végbe ment.

A báró — meggyőződve, hogy a mai korszak nem a fényes születésnek, hanem a tehetségnek hódol, nézetek ferdéségén és a mai korszaklammal való össze nem egyezhetőségét csakhamar belátta és azokról végkép lemondott; meg volt azonban győződve, hogy a mi szikla-erős előítéleteit megtörte — az a szerelem hatalma volt.

Az ifju pár féllőten boldogságban élt; s a mit tőlük a sors a multban megtagadott, bőven kárpótolta később — a szerelem hatalma.

Ferber Albert.

Csieder László kuriai bíró néhány napi tartózkodásra városunkba érkezett, hogy jelen legyen azon díszes sírkő felállításánál, melyet néhai jelesünk Csieder Károly hamvai fölé emeltetett.

Kinevezés. A pénzügyminiszter **Kövéry István** rimaszombati főhivataltal gyakoronokot — egyelőre ideiglenes minőségben — VI. osztályú adótitkár névezte ki.

E külv. Folyó hó 14-én azaz kedden tartá esküvőjét komáromban **Mareczelli Béla** helybeli közkezdveltség postafőnök **Zimmermann Cecília** komáromi lakos urhölgygyel. — **Ruber Vincze** salgó-tarjani r. kath. tanító tegnap esküdt örök hűséget a helybeli r. kath. templomban **Jakovetz Mariska** kisasszonynak, **Jakovetz Alajos** kőfaragó mester húgának.

Eljagyzos. **Garaezy Sándor** kir. pénzügyi fogalmazó a helybeli pénzügyigazgatóságnál, a múlt napokban jegyezte el **Fakla Hona** kisasszonyt, néhai **Fakla János** kir. adófelügyelő szeretetreméltó leányát.

Köszönetnyilvánítás. Azon nemesszívű ember-aristok, kik szeretett nőm: boldogult **Próbila Paula** emeli és ipariskolai tanítónő halála, temetése és gyászmiséje alkalmával kegyes részvételkel méltóztattak mely bánatomban résztvenni, azt velem megosztani, enyhíteni, fogadják hálás köszönetem nyilvánítását. — Rimaszombat, 1890. év okt. hó 9-én. — Lektöveleztél szolgáljuk: **Simkó Endre.**

Október 6. A helybeli polg. leányiskola növendékei is megünnepelték megdicsőült magyar szabadsághősökünk s vértanúink halálának évfordulóját. Az ünnepélyen jelen volt a leányiskola teljes számu tanstestülete. Ez alkalommal — a szabadságharc eseményeit s a hazaszeretetet tárgyaló — hatásos beszédet tartott **Katona Géza** p. i. tanár.

Agárverseny. A vasárnapra kitűzött agár-verseny kedvező időjárás mellett a legfényesebben sikerült. Az egyesület tagjai első napon a simonii malomnál gyülekeztek össze, hol a társaság ellátásáról **Tóth Pál** eszi vendéglős gondoskodott, míg a lelki élvezetek fokozására **Radies Géza** jöncvű zenekara vállalkozott, s a várakozásnak teljes mértékben meg is felelt. A kitűzött díjakra a következő nevezések történtek: **Farkas Abraham: Kóbi és Cicza.** — **Ragályi Kálmán: Czibus.** — **gr Almássy Arthur: Zóna.** — **Liptay Béla: Kengyel és Sölyöm.** — **Szentmiklóssy István: Róka.** — **Draskóczy László: Mozdony.** — **Ragályi Andor: Czigány és Lepke.** — **Putnoki Mór: Gonosz.** — Az első díjat — egy ezüst korót — **Szentmiklóssy István Rókája,** a másodikat — a téték felét — **Draskóczy László Mozdonya** nyerte el. A környék intelligens közönségéből 28 urlovas jelent meg a versenyen, melynek díszét a 16 kocsiiban ülő elegans hölgyközönség emelte: — a hölgyek közül jelen voltak: **Máriássy Lászlóné, Ebbecky Elekné, Liphay Béláné, Szentmiklóssy Istvánné, Szelezky Dénesné, Fáy Viktorné, özv. Putnoky Mórné, Török Bálintné, Molnár Lajosné, Császár Lászlóné, továbbá Bihary Lujza, Ebbecky nővérek, Fáy Margit, Török nővérek, Vályi Margit, Szelezky Jolán, Molnár Margit, Putnoky Matild.** — A verseny két napig tartott, — hétfőn a dobriai fensíkon volt lakoma, este pedig a rimaszombati kaszinóban bankett, melynek végezte után a játék-teremben **Palócz Kálmán** zenéje mellett reggelig táncolt a kitűnő sport nemes közönsége.

Helyreigazítás. **Lévay István,** helybeli iparos polgártársunknak — ki közel atyafia volt a költőnek, — közlése szerint **Toma Mihálynak** nem mostoha testvére volt a **Findura Imre** ezikkében említett **József,** hanem édes testvére. Az pedig, a ki az apátfalvi köedénygyárban porzellánfestéssel foglalkozott, **Toma Mihálynak** mostoha öcsese volt egy második anyától. A főtebb említett **József** a borsodi nemzetiségi zászlóalj dobosa volt, s a schwechati esata után hazakerülvén, később, mikor feleséget akart venni magának, éppen jegyváltása idején véletlenül elhalt még a csatában történt meghalása miatt.

A tűzkárosultak javára történt adománygyűjtés — habár későn — is megindult városunkban. Hiszszük, hogy városunk jó érzelmű lakosai, mint már több ízben is megmutattak, e télen sem fognak adományaikkal más hasonló módú és lakosú városoktól hátramaradni. Jól esik megemlitenünk, hogy a városi előjáróság és a két helybeli pénzügyintézet jó példával járt elő a tokaji és más vidéki tűzkárosultak javára megkezdett gyűjtésben.

Rimaszombati sz. város vásárberiete: a legközelebb tartott árlejtésen **Schweitzer Dávid** eddigi bérlő vette ki a következő évre 6400 forintért.

Országos vásárunk ez évben utoljára hétfőn és kedden lesz, erre **Szent-Simon** kivételével, a megye területéről bárholnan hajtható fel szarvasmarha.

Vármegyénk haladása érdekében irt mostani vezércikkünkkel a legmelegebben ajánljuk vármegyénk érdekelt körének becses figyelmébe. Nemesak azért, mert e cikkket vármegyénknek egyik magas állású világlátott, sokat tapasztalt tekintélyes férfira irta, hanem azért is, mert az abban a cikkben foglalt eszmék megvalósítása hivatva van arra, hogy kies és szép helyekben bővelkedő vármegyénket a haza legfölkéresettebb vármegyéi sorába iktassa. — Csak tessék figyelemmel elolvasni és a szakértők, meg jobbmóduak gondoskodjanak a terv fogantatásáról.

Értesítés.

A kishonti ág. hitv. evang. esperesség újonnan választott elnöksége s tisztviselőinek hivatalba iktatása végett, **Rima-Brézón** folyó évi október hó 28-án rendkívüli közgyűlést tart.

Az ünnepély sorrendje:

1. Október 28-án a reggeli órákban a vendégek és az egyházak képviselőinek megérkezése.
2. Reggeli 10 órakor esp. közgyűlés a templomban.
3. Déli 12¹/₂ órakor közbed a **Likér-gyártelep** élelmezési üzletének nagytérében.

Egy teríték ára: 1 fnt 30 kr.

Azon reményben, hogy az egyházunk kebelében megtartandó ezen esperességi ünnepély díszét becses megjelenésével emelni hajlandó lesz: van szerencsénk arról értesíteni, azon kérelmünk mellett, hogy a szükséges előleges tájékozódás szempontjából, örömmel várunk részvételét folyó hó 23-áig a rimabrézói ev. lelkész hivataltalhoz bejelenteni sziveskedjék.

Rimabrézón, 1890. október 14-én.

Az egyházi elnökség.

Vármegyei újdonságok.

Meghívó. A gömörmegyei ált. tanítóegyesületnek nagyrocei járásköre folyó évi október hó 22-én d. e. 10 órakor Nagy-Rőczen a polgári iskola helyiségében gyűlést tart, melyre ugy az egyesület t. tagjait, mint a tanügy iránt érdeklődőket tisztelettel meghívom. — A gyűlés tárgyai: 1. A mult közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 2. „Minő módszert kövessen és hogy ossza be a tananyagot a tanító a népiskolában, a magyar történelem tanításánál?” Előadó **Gallo János.** 3. „Mily módon és mily mértékben alkalmazandók a játékok a népiskolai nevelés keretében?” Előadja **Szabó Hona.** 4. „Hogyan kedveltessük meg a néppel az olvasást?” Ertekező **Pál Béla.** 5. Folyó ügyek és indítványok. — **Nándorvölgy,** 1890. okt. 13. Értl **Heribert,** a járáskör elnöke.

Gondos hivatalnok. A tornalljai járás derék és ügybuzgó főszolgabírája **Szontagh Zoltán** f. hó 6-án vizsgálta meg hivatalosan a szárazvölgyi községek ügyeit, s e czéلبől a községi előjárókat **Naprágyba** rendelte, mely ez alkalommal utazát szépen kiesinosította, a mi a főszolgabíró urat láthatólag kellemesen lepte meg. — A vizsgálatnál figyelme mindenre kiterjedt, a mi csak a vezetése alatt álló községek anyagi, erkölcsi és szellemi előhaladását biztosítja. — Megtekintette a közkutakat s végül — az elretentő tüzesetek lehető meggátlása végett — ígéretet tett egy vízpuska kieszközlése iránt. — A köznevelés iránti meleg érdeklődését az által mutatta ki, hogy a Naprágyban felállítandó népkönyvtárról tudomást szerezvén, haladéktalanul intézkedett, hogy annak létrejövételén a hivatalos apparátus is töle telhetőleg közremunkálkodjék. — Ugyanígy járt el **Zádorfalán** is, a mi a keletkező népkönyvtárrakra nézve mindenesetre kedvező omen, mert reménylenünk engedi, hogy mindent el fog követni a főszolgabíró ur a népkönyvtárak felállítására érdekében.

A kishonti ev. esperesség a nem rég megtartott szavazathontó gyűlésen nemesak **Glauf Pál** helybeli ág. ev. lelkésznek főesperessé való megválasztását közölte, de azt is megállapította, hogy a szavazat többsége **Liszka** **János** rimabrézói derék lelkész, ki — mellesleg legyen mondva — lapunk szorgalmas és szellemes munkatársa, aesperessé, **Kubinyi Aladár** királyi ügyészt pedig, ki szép képzettségéről és finom modoráról általánosan ismeretes, világi felügyelővé választotta meg.

Kitüntetés. **Rajner János** jolsvai kolompgyárost és **Hoffmann Miksa** poknergyárost a bécsi kiállításon bronz éremmel tüntették ki.

A jolsvai négyesületi közgyűlésen, melyet okt. 12-én **Baltház Antal** elnöke mellett tartottak meg, hálás köszönetet szavaztak meg a gyűjtésrendező hölgyeknek, kik 80 ftrnál többet gyűjtöttek az egyesület czéljaira, továbbá a műkedvelőknek, kik 60 ftrral gyarapították az egyesület pénztárát, mely most 1977 ftr 42 kr. tökéből áll. Az egyesület 8 özevegvet és 2 árvt segített a lefolyt évben, jövőre pedig egy **Rozsnyón** tanuló IV. osztálybeli szegény gym. növendékét is segíteni fog. Az egyesület hölgytagjai egy 80 fites bársony szőszék és oltárterítőt is szereztek be a templom díszítésére.

Körjegyző választás. A nagyrocei járás lekenyei körjegyzőségére szeptember 29-én **András József** egyhangulag választotta meg.

Károlyi Gáspár élete és jellemrajza czim alatt **Szabó József** naprágyi ref. lelkész tollából egy 30 lapra terjedő füzet jelent meg Sárospatakon. A kised műveke nyolcz fejezetben tárgyalja a híres kálynista bibliafordítónak életkörülményeit születésétől halála napjáig. A tehetséges fiatal szerző művével 12 arany pályadíjat nyert. Világos, költői képekben gazdag nyelve magával ragadja az olvasót s már csak ezért is megérdemli, hogy a husz krajezárért árba bocsájtott művecke a „Károlyi-alap” javára mentől többet jövedelmezzen.

Önzetlen cselokedat. Egy ág. ev. lelkész, ki szives közremunkálásával egy családnek ezreket érő hasznót szerzett, sok időbe kerülő és gondot okozó fáradságért semmit sem fogadott el, csak annyit kért az illető jól járt esalúdtól, hogy ama szép összegből egy vármegyénkbeli középiskola javára két-kétszáz forint alapítványt tegyen. Az illető család ez összeget e napokban amaz intézet pénztárában hiány nélkül be is fizette. A lelkész ur szerénysége tiltja, hogy nevét megemlítsük.

Az ev. ref. papok Kályn-köre. Annak idején megírtuk, hogy a gömöri ev. ref. papság júniusban újra felébrszette álmaiból a régóta szendergő Kályn-kört, hogy a jövő évben tartandó zsinat előkészületeiben a maga részéről is részt vegyen, de meg, hogy közérdekű napi kérdéseket megvitasson, s általán a papság szellemi erejének kifejtésére kellő tért szolgáltasson. A nyári időszakban szünettel. Most — mint halljuk — részint az elnök **Kupai Dénes** vályi, de különösen tevékeny jegyzője **Vattay László** rimaszombati lelkészek buzgólkodnak a kör összehozásán, hogy meghallgassák és elbírálják az egyes bizottságok véleményes jelentését.

A dobsinai felsőbb leányiskolában, mely nem rég alakult, ez évben még egy tanítónőt választottak. **Roxner** kisasszony személyében. A növendékek száma a tandíj olcsósága miatt emelkedett meglehetősen. A haza különböző vidékeiről vannak növendékei, a minek oka az olcsóságon és a jó tanerőkön kívül a német nyelv elsajátítani akarásában is keresendő.

A csetneki bíróválasztást, mely ellen annak idejében felfolyamodás nyugtatott, de a melyet a megyebizottsági közgyűlés megerősített, a magyar kir. belügyminiszter azon okból hogy a többség kézfelemelés által konstatáltatott, melyet a törvény nem emlit, megsemmisítette s új választást rendelt el.

Népkönyvtár. Naprágyban élénk mozgalom indult meg egy népkönyvtár létesítése iránt, melynek első alapját az **Szabó József** lelkész kinyomatott beköszönő beszédéből befolyt jövedelem képezé. Ez összeghez **Hevessy Benedek** orsz. képviselő akkor mindjárt 5 ftrral járult. Mint legújában értesülünk, ugyancsak ennek a javára egy népies felolvasással összekötött táncmulatságot is szándékoznak rendezni.

A Gömör-Kishont t. e. megyei községi körjegyzők évkönyve az 1890-ik évre, melyet **Záhonyi János** egyleti főjegyző szerkesztett, megjelent. A lapunkban már ismertett s ez évben **Jolsván** tartott közgyűlés jegyzőkönyvén kívül olvassuk benne **Kovács Ferenc** kováci

érdemes jegyző sikerült élet- és jellemrajzát, **Szentpéteri Zoltán** értekezését a hagyatékok leltározásáról, a tagok névsorát, a megyehelyi községek közigazgatási beosztását, a kisebb peres ügyek beadványai körüli eljárást, a földadókivetési kulesot. — Csak helyeslehetjük, hogy az 59 tagból álló községi jegyzői testület továbbképzésén s érdekei védelmében sikerrel fáradozik s ez által a közigazgatást is előmozdítja.

Véletlen halál. **Berzétén** játék közben, kávéatlan kuba esett egy hét éves leányka. Már csak holt testét húzhatták ki a vízből.

Szüret. Megyénk több községében — a hol még az istenverte philoxera fel nem ütötte pusztító tanyáját — a mult héten szedték le az édes szőlőgerezdeket, így pl. **Zádorfalán,** **Naprágyban,** **Kelemérben** stb. A bor — a rendkívüli időjárás miatt — mennyiség tekintetében jóval alább áll a tavalyinál, de minőségre nézve már felülmulja azt.

Az ajnácskői szüret néhány nap óta tart, folyvást jó illő mellett közép termés mutatkozik. A must ára 16—20 krajezár közt ingadozik, ugy látszik ez idén nagyon drága lesz a bor.

Vegyes hírek.

Athelyezés. **Szabó György** polgármester fiát **Szabó Istvánt,** adai gazdasági intézeti tanár, hasonló minőségben a debreczeni gazdasági intézethez helyezték át.

Kinevezés. **Ó felsége** a király dr. **Gömöri Oszkár** miniszteri czim- és jelleggel felruházott osztálytanácsost, miniszteri tanácsossá nevezte ki.

Károlyi Gáspár **erit.** **Kun Bertalan** püspök a „Sárospataki Lapok” 40-ik számában (okt. 6.) számol be a Károlyi emlék és alapra eddig befolyt gyűjtés eredményéről. A főösszeg 10080 ftr 14 kr. miből a kiadások (szobor, pályadíj, ünneprendezés stb.) levonásával körülbelül 1200 vagy 1300 ftr marad a tervezett Károlyi alapra. (Quid hoc est tantum sitim!? ugyanazért a gyűjtést tovább folytatják. E czélra szolgál a Károlyi élet és jellemrejeza e munkából befolyó jövedelem is (ára 20 kr.) mely még mindig bő számban kapható részint Sárospatakon, részint szerzónél Naprágyban. Ugyis mint egy nagy czélra szolgáló eszközt, ugyis mint gömöri embernek munkáját, ajánljuk olvasóink b. figyelmébe.

Gazdag virilisek. Fehérvármegyének virilisei közül kilenczvenen ezer forintot felüli állami egyenes adót fizetnek. Az első **Zichy Nándor** gr. 51 ezer forinttal; az utolsó ötöd-félszáz forintot fizet, a virilisek között őt **Zichy gróf** van, kik együttvéve 140.000 forinttal gyarapítják évenként az állam kasszáját

Kiállítás. Hevesmegye gazdasági egyesülete okt. 18-án Gyöngyösön szállószeti kiállítást rendez, melynek czélja a filloxera pusztítása ellen eddig alkalmazott védekezési módokat s az eddig elért eredményeket bemutatni. E kiállítás ily nemben Magyarországon uttörő s ezért általános érdeklődésre tarthat igényt.

Katonai árak fuvarozása. A cs. és kir. 6-ik hadtest hadbiztossága különböző katonai állomásokon, illetve állomásoktól fuvarozandó katonai kinstári javaknak (hozzávéve a katonai örökséret szekereinek előállítását fegyver- és löszerszállításoknál) mindennemű élelmezési javak és ágyneműeknek távolgsági szállításának biztosítása végett, továbbá a helyorségi területen belül, valamint az ehhez tartozó szolgálati területen és az elszállásoló állomásokba katonai kinstári javak, mindennemű élelmezési javak és ágyneműek helyi szállításának biztosítása, nemkülönben a kocsiszállítás és felhámozott lovaknak előállításának biztosítása iránt, **Kassán** folyó évi október hó 22-én délelőtt 10 órakor írásbeli ajánlati tárgyalást tart, melyre a vállalkozni kívánók figyelmébe ez uton is felhívatik. Részletekkel felvilágosítást és ajánlati minta a miskolci katonai állomás parancsnokságánál, valamint a kereskedelmi s iparkamara irodájában nyerhető. (Széchenyi-utca 59. sz.) — **Miskolczon,** 1890. október 10. — **Radvány István,** elnök. — **Dr. Szentpály István,** titkár.

A mely iparossegéd ezental Szerbiába akar vándorolni, szerezzen magának utlevelet, mert mint egy belügyminiszteri rendelet mondja, a hazai és ausztriai munkakönyvet Szerbiában nem tekintik érvényes igazolványnak.

Felhívás és kezelem. Felkérem a nagy községek t. előjáróságait, hogy a mennyiben a nekik megküldött kérdőíveket még be nem küldötték, sziveskedjenek azokat kellőképen kitöltve legkésőbb e hónap 20-ig megküldeni. A naptár már sajtó alatt van, s így az adatokra most már nagy szükségem van. — Kérem egyuttal a vidéki lapok t. szerkesztősegeit is, sziveskedjenek e sorokat becses lapjaikba fölvenni. **Budapest,** 1890. október hó 10-én. **Dr. Toldi László** a „Törvényhatósági naptár” szerkesztője.

Xyloolith **E** néven **Csenge** **drezdai** mérnök oly anyagot állít elő, mely kő is, meg fa is. Gyárában a fűrészport ásványos anyagokkal keverik s víznyomású gépekkel szilárd lemezekké sajtólják. Ez új találmány a fa és kő jó tulajdonait egyesíti magában; a gránitnál is keményebb és erősebb, a vizet alig szívja magába, a szárazságban nem vetődik, tűzálló lángot nem fog, munkálható s faragható. A berlini épületanyagokat vizsgáló állomás hasznos és jó anyagnak ismerte el, melynek az építő iparban nagy jövője van. (Term. Köz.)

A „Magyar Háziaszony” czimű, **Budapest** megjelenő szépirodalmi, társadalmi és háztartási hetilap szerkesztésében változás állott be. **Palágyi Lajos,** az eddigi szerkesztő, más elfoglaltsága miatt visszalépett, s a lap kiadójának sikerült a „Magyar Háziaszony” szerkesztésének vezetésére **Bársony Istvánt,** az ösmert nevével megnyerni, aki mellett **Szirmay Mór** lesz a felelős szerkesztő. **Bársony** neve elég biztosíték arra, hogy a „Magyar Háziaszony” ezental jobb lesz, mint valaha. Azért mi melegen ajánljuk ezt a kedvelt lapot a művelt magyar közönség pártfogásába. Előfizetni lehet rá bármely naptól kezdve; előfizetési ára egy évre 6 ftr, félve 3 ftr, negyedve 1 ftr 50 kr. Az előfizetési pénz **Budapestre** küldendő a „Magyar Háziaszony” kiadóhivatalának (VII. Erzsébet-körút 7. sz.)

Evangelikus népiskola. Ezen **Kapy Gyula** és **Papp József** által ügyesen szerkesztett nevelés- és oktatásügyi havi folyóiratból megjelent a II. évfolyam 9. száma következő tartalommal: **Ima.** Iskolaév kezdete, befejezése, mulasztások. Egy autodidakt tanító, ki a tanügyet nélkülözések között is híven és önzetlenül szolgálta. Az elag-

gott tanítók igénye az orsz. tanítói nyugdíjalaphoz. Közgylési értesítések. Irodalom. Vegyes. Ezen kiváló szakértelemmel szerkesztett folyóiratot az érdekelt iskoláknak melegen ajánljuk.

Érdekes irodalmi vállalatot indított meg Debreczenben a „Debreczeni Ellenőr” könyvkiadóhivatala. Ugyanis apró olvasó füzetekben jelenteti meg Vertesi Arnoldnak, a szép próza mesterének, e minden ízében magyaros íráló, s a magyar szellemű írónak elbeszéléseit, hogy azok a nép minden rétegébe elhathassanak s olvashassák azokat azok is, a kiknek nincs annyi jövedelmük, hogy egy-egy könyvért forintokat adhassanak ki. És ha valamelyik írónak a művei alkalmasak s méltók arra, hogy az ország szívébe, a nép közé jussanak el, úgy az Vertesi, mert az ő műveiből annyi magyaros szellem, s meleg nemzeti érzelm sugárzik ki, mint kevés íróéból, másrészt pedig a jó ízlés fejlesztésére s a nemes érzelmek ápolására kevés irodalmi mű hathat annyira, mint az ő tisztult, nemes érzéssel s az emberek szenvedései iránt érző, résztvevő szívvel s hivatott tollal írt beszései. Méhők ezek arra, hogy eljussanak a legbensőbb talajba: a nép szívébe, hisz ott ápolják a nemes érzéseket, az ízlést, a magyar szellemet. A sajtó alól már egy nagy esemő elbeszélés került ki, melyek mindegyike külön füzetet képez, s terjedelméhez képest 5, 8, 10, 12, 20 krajczárért szerkeszthető meg. Különbö a nagyszabású olvasó füzet vállalatnak: „Vertesi Arnold összes munkái népszerű kiadásának még egy más nagyon méltányolható czélja is van, az, hogy magyar olvasók megmenekedjenek attól a kényserhelyzettől, hogy megtakarított filléreiket haszontalan rémgénekek és selejtes külföldi munkák méltó terjesztő füzetekre legyenek kénytelenek fordítani, mert elsőrangú magyar írónak, elismert jó műveikhez fognak juthatni olvasó pénzért. — Kapható Debreczenben a „Debreczeni Ellenőr” könyvkiadóhivatalában és a haza összes könyvkereskedéseiben.

Felelős szerkesztő: **Dr. Veres Samu.**

Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernát István.**

Magán-hirdetések.

Pályázat.

1809. sz. — Nagy-Röcze rend. tan. városban az újonnan felépített és korszerűleg berendezett **fürdőben a kertészi állomás**, mely a **fürdői vendéglős** teendőivel és a városi ital-kiméréssel egyesítve van, füresedésbe jövén, erre pályázat hirdettetik: felhívhatnak mindazok, a kik ezen kertészi állomást elverni óhajtják, hogy a kezelési szakképzettséget, erkölcsi magaviseletet és eddigi elfoglaltságukról igazoló bizonyítványokkal ellátott folyamodásukat **folyó évi október hó végéig** alólírott polgármesterhez nyújtsák be.

Az ezzel járó teendők, javadalmasítás és feltételek nálam bármikor megtudhatók.

Nagy-Röczén, 1890. október hó 7-én.

Stefancsik Károly, polgármester.

Eladó ruganyos kocsi.

Egy könnyű, elegans, félfedelű ruganyos kocsi, **Kovács József** kocsigyártónál Rimaszombatban jutányos áron eladó.

Köedénygyár bérbeadása.

A Gömör-Kishont vármegyében fekvő murányvári hercegi uradalom Murányallya községében létező köedénygyára **1891. január hó 1-től** 3, esetleg 6 évre írásbeli ajánlat útján bérbeadandó.

Ezen köedénygyár be van rendezve 4 égető kemencével, az ezekhez szükséges összes műhelyekkel, raktárakkal, valamint korongok, kádak, asztalok, állványokkal és egyéb leltári szerekkel.

Egy külön épületben kamrával, konyhával, pincével, ólakkal ellátott lakás van.

Tartoznak ezen köedénygyárhoz még egy külön helyen épült mázöröl malom és Kövi község határában az agyagszádlók után az uradalmat illető $\frac{5}{6}$ ár.

Az eddigi bérösszeg volt 660 frt s az uradalmat ezen bérleti tárgy után terhelő adók és tűzbiztosítás megtérítése.

A bérleti ajánlatok folyó évi november hó 20-ig az urad. ügyési hivatalához Nagy-Röczére adandók be.

A bérleti feltételek vagy az alólírt ügyési vagy Murányallyán a mérnöki hivatalnál tekinthetők meg, mely hivatalok kívánatra minden felvilágosítással készséggel szolgálnak.

Nagy-Röczén, 1890. október 5.

Coburg hercegi gömöri ügyési hivatal.

Uj bevásárlás.

Őszi divattudósítás.

Az őszi időszak beálltával van szerencsém a nagyérdemű közönség figyelmét felhívni újonnan tett bevásárlásomra.

Ajánlom ez alkalommal a következő ezikkeimet, u. m.: **Női ruhaszövet, flanel, casán, lóden, moldon, különféle jó mosó barchetek, calmuk, $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ széles gyapju, cachemir- és berlini-kendő, Jäger- és másféle gyapjú-ing, nadrág és fuszekli, női trico-derék, gyermek, női és férfi szövet és bőr-keztü.**

Kézimunkához mindenféle ezikk: előnyomott tárgyak, asztalfutó, kredencz-, gyümölcs- gesztenye-takaró stb. Kanavász kezdett munkák igen szép árnyalatban. Berlini-, perzsa- és himzett pamut, filosoel és ombre-selyem, különféle fehér és színes kötő-pamut stb.

Uraknak fehér és színes **ing, lábravaló, gallér, kézelő, nyakkendő, esső-ernyő** stb. **Creton- és satein-paplan, pamut- és ezérna-vászon:** Raktáron tartok **késmárki vászon** és különféle **terítékeket, kanavász, chifon, oxford** és **inleteket.**

Mindenféle **női és férfi szabó-kellékeket.**

Igen szép választék **menyasszonyi- és sírkoszorúban.**

Haltenberger Béla kassai **kelmetestő** részére minden e szakba vágó ezikkeket elvállalok, kitől **színminta-kártya üzletben** van elhelyezve, hol az **megtekinthető.**

Végül ajánlom még **fűszer-ezikkeimet** is.

Midőn a fentemlített ezikkekre még egyszer felhívom a n. é. közönség figyelmét, bátor vagyok megjegyezni, hogy azonfelül még számtalan ezikkeket tartok raktáron.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve bárhova küldök.

Magamat a n. é. közönség szíves figyelmébe ajánlva maradtam

Rimaszombat, 1890. év szeptember hó végén.

Tisztelettel

SOÓS GYULA.

3—4

Pontos kiszolgalat.

Hirdetmény.

3641. sz. — A **Felső-Vály — Bikszög** községében gyakorolt italméresi jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. sz. igazságügy-ministeri rendelet 9. és 10. §§-aihoz képest az egyezés megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül **1890. évi november hó 19. napjának d. e. 9 órája** a kir. törvényszék 17. számú hivataloszájába kitűzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítettik, figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idézettek.

A rimaszombati kir. trvszék, 1890. okt. 10-én.

Fornét,
kir. tszéki elnök.

Cseh,
kir. tszéki jegyző.

Divattudósítás.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **divatáru üzletemet a téli idényre** teljesen berendeztem, — s Budapesten személyesen válogatva meg a legdivatosabb ezikkeket, abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy minden e szakba vágó dologban a legkényesebb ízlést is kielégíthetem.

Helybeli és vidéki megrendelést a leg-
rövidebb idő alatt teljesítek.

Ezeket minél nagyobb számban kéri

Rimaszombat, 1890. október havában

SCHWARZ KAROLA, divatárusnő.

Lakásom: Deák-Ferencz-utca 18. szám. a.

Arverési hirdetés.

25361. sz. — A rimaszombati magyar király pénzügyi igazgatóság részéről közhírré tétetik, hogy a Gömör-Kishontmegye nagyrözei járásban fekvő **Murány-Hoszurét** község területén:

a) a szesz italoknak kimérése és kismértékben való elárúsítása után fizetendő italméresi adó beszései joga vagy esetleg

Regáleváltás

kötvény birtokosait ezennel tisztelettel értesítem, hogy

1. A regáleváltás kötvényeit,
2. Az ezekre szóló utalványokat,
3. A még nem utalványozott, de a magas miniszterium által helyben hagyott egyezségeket a legjobb ár mellett megveszem vagy azokra mérsékelt kamat mellett a legmagasabb előleget adom.

Vidékitalakárék-

péztári részvényeket, bankrészvényeket, állam-papírokat, sorsjegyeket, részvényeket, betétjegyeket, zálogjegyeket a legmagasabb árak mellett veszek és legjutányosabban eladok. Kivánságra teljes titoktartás mellett e papírokra mérsékelt kamat mellett legmagasabb pénzüleget is nyerhető.

Keresek

tisztességes — bármily rangu vagy rendű egyéneket — kik sorsjegyeknek részvettetés mellett való eladásával foglalkozni óhajtának.

Legmagasabb jutalék

és

FIX FIZETÉS

biztosítottak.

Pénzbetétek

kamatotatása!

Alólírott bankház elfogad

pénzbetéteket

melyek után

5% kamatot

fizet.

A betétek előleges felmondás nélkül bármikor visszafizettetnek.

Netkovszky.

LŐRY J., BANKHÁZA,

Budapest, Hatvani-utca 17-ik szám.

Alapított 1876-ban.

8—10

Alapított 1876-ban.